

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

65. An Episcopus vigore hujus Decreti possit dispensare in illegitimis natalibus occultis ad Ordines majores, & ad beneficia curata? Et quid, si aliquis bona fide ordinatus fuerit, & postea cognito ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

in Ref. §. Nota vero. §. ibi demum sine dicta Ref. quod si filius sciat, aut credat se esse illegitimum, & ex una parte causa urgeat cur factos Ordines suscipiat, ex altera parte si hoc faceret petendo dispensationem, se infamaret grauius apud Papam, tunc sine dispensatione potest ordinari. Exemplum habes si primogenitus Regis occultè sciens se illegitimum esse, hereditatem legitimo fratri non possit aliter relinquere quàm si fiat Cardinalis, vel Sacerdos, non teneatur se infamare apud Summum Pontificem.

RESOL. LXV.

An Episcopus vigore huius Decreti possit dispensare in illegitimis natalibus occultis ad ordines maiores, & ad beneficia Curata?

Et quid, si aliquis bona fide ordinatus fuerit, & postea cognito natalium defectu, an Episcopus possit cum eo dispensare, ut in susceptis ministrer. Et quid etiam, si mala fide suscepti ordines? Ex p. 7. tract. 2. Ref. 24.

Sup. hoc in Resolutionibus duarum annotationum sequentium.

§. 1. Ad hoc dubium, ita notissimè respondet Marchinus de Sacram. Ordinis tract. 1. part. 10. capite 2. difficultate 3. num. 14. Non desunt Doctores hanc facultatem Episcopo concedentes virtute Tridentini, sess. 24. de reformat. cap. 6. quod concedit Episcopis potestatem dispensandi in quacunque irregularitate ex delicto occulto procedente: sed defectus natalium provenit ex delicto parentum occulto: ergo potest tolli ab Episcopo. Et ideo hanc sententiam secutus est Auila, de cens. part. 7. disp. 2. dub. 7. & notissimè Diana moral. resol. part. 2. tract. 15. Miscell. resol. 21. Ceterum hanc opinionem omnes alij Doctores, ut falsam omnino eliminant. Nauarrus in Manuali c. 27. num. 194. Toletus, Hugolinus, Suarez, Sayrus, Filiucius, Bonacina, & alij plures locis supra citatis, qui impedimentum natalium enumerant inter irregularitates ex defectu, non ex delicto. Quare, ubi tribuit Episcopis Tridentinum facultatem dispensandi in quacunque irregularitate ex delicto occulto, certè non loquitur de impedimento natalium, quod non est delictum illegitimi, sed defectus: delictum verò parentum non est delictum infantis illegitimi: Concilium autem loquitur aperte de irregularitate orta ex delicto proprio, non ex alieno. Hucusque Marchinus, cui etiam adde P. Thefaurum in Praxi de penis, part. 1. cap. 23. §. 6. in fine.

2. Sed ego fateor hanc suam sententiam communiter tenere Doctores, & præter ab ipso citatos, tenent illam Alzedus in Praxi Episcop. part. 2. cap. 6. num. 30. Piafcius in Praxi part. 1. cap. 1. num. 56. & 60. Barbosa de potest. Episcop. part. 2. Alleg. 39. num. 44. Stephanus Baunius ubi infra, & alij. Nego tamen id quod Marchinus asserit, contrariam sententiam esse falsam, nam puto esse probabilem cum Doctoribus, quos citavi in parte 2. tra. 15. resol. 21. & part. 4. tract. 1. resol. 64. Vnde me etiam citato

Quæ nunc sunt antecessores Resolutiones & in Ref. seq. à principio usque ad §. Nota, & hinc prius in rō. 5. tr. 5. doctrinam Ref. 144.

Ioannes Machadus de Perf. Confes. tom. 1. lib. 1. part. 3. tract. 17. docum. 2. num. 4. sic ait: Si quando la ilegitudinad es oculta, pueda entonces el Opiso dispensar para Ordenes mayores, y todos beneficios, disputan tambien los Doctores; Muchos mas comunmente lo niegan fundados en que la facultad que goza por el Concilio, es para dispensar en las irregularidades ocultas; que nacen de delito; pero esta de la ilegitudinad no proviene de delito, sino de indecencia. Mas non obstante esto, Auila, y otros desfenden que si, fundados en que aunque verdaderamente la ilegitudinad cause en la persona alguna indecencia; con todo esto intrinsecamente pende del delito de los pa-

tres, lo qual es bastante para que se regule esta irregularidad como las demas que provienen de delito. Huc vsque Machadus. Vtramque igitur sententiam probabilem esse puto, licet prima sit communior, & probabilior.

3. Notandum est tamen hic cum Stephano Baunio in Theol. mor. tom. 2. tract. 11. quest. 15. quod si bona fide illegitimus sacros arrepsisset ordines, iisque insignitus esset, cum eo Episcopus: natalium defectu cognito dispensare possit, ut in iis ministraret, Henriquez lib. 14. cap. 8. Auila supra disp. 3. dub. 6. Imò etiam in quorundam sententia, si mala fide, vitium scilicet originis suæ occultum subitendo, iis initiari se esset passus. Cælestinus tertius auctor in Decretali nisi cum 10. de renunciat. Non tamen propter quamlibet irregularitatem persone, debet ei qui regulariter ministravit, celebrandi licentia indulgeri, utpote si de legitimo matrimonio non sit natus, quia licet irregularitatem huiusmodi non fuerit subitice, si tamen & culpa laet, causa, cum eo qui laudabiliter suum implevit officium, (iuncta sibi poenitentia competentis) potest non minus vtiliter, quàm misericorditer dispensari in Ita Pontifex, & Baunius loco citato, licet aliqui in his dissentiant.

4. Et ideo Machadus ubi supra sic asserit: Si el Obispo pueda por lo menos dispensar con el ilegítimo, que con buena fe se ordenó para que exercie las ordenes recebidas, es tambien controverso entre los Doctores. El Padre Layman, con ser de la contraria opinion dice, que es sin duda, que puede; y coligiendolo del Derecho, lo afirma tambien del que se halla y a ordenado: aunque con mala fe, como sea oculto el defecto de la ilegitudinad. Si bien Suarez, y otros son de contrario parecer en lo uno, y en lo otro. Sed opinio illa Bauny, & Layman est satis probabilis.

RESOL. LXVI.

An Episcopus possit dispensare in irregularitate ex defectu natalium, si delictum sit occultum?

Et an cum illegitimo occulto quoad sacros ordines, Dignitates, & beneficia Curata solus Papa dispensare possit; ad minores vero ordines, & beneficium simplex possit Episcopus dispensare, & hoc cum limitatione, quod tale beneficium simplex non fuerit possessum à Patre, quod tale beneficium non requirat sacrum ordinem; & ideo cum tali illegitimo non possit dispensare ad Canoniatum Ecclesie Cathedralis, cum habeat annexum ordinem sacrum; poterit tamen ad Canoniatum Ecclesie Collegiatae?

Et an possit Episcopus cum predicto illegitimo dispensare ordinario in Sacris bona fide, ut in susceptis ordinibus ministrer?

Et quid, si mala fide sacros ordines suscepit? Et hoc totum ascendendum est de capitulo sede vacante.

Et notatur, quod tales illegitimi, causa grani origine, possint promoveri ad sacros ordines etiam sine ulla dispensatione, si hac peti, & obtineri nequeat sine propria infamia, & parentum.

Et tandem docetur expostis non esse irregulares quoad Ordinem & Religionem. Ex p. 10. tract. 11. & Misc. 1. Resol. 24.

§. 1. Smodernus, quia ego sæpius questiones pertractatas iterum pertracto: sed immerito quidem: nam cum hoc facio; semper aliquid boni addo; ut obferuat doctissimus Pater Dicaftillus de Sacram. tom. 1. tract.

Sup. con...
to in hoc...
seq. 6 in...
pretermi...
vlt. à ma...
vlt. à ma...
& infra...
Ref. seq...
Nota res...
per totu...